

VJEŽBE (BLOK III) – Pojam braka

Na trećim vježbama iz nastavnog predmeta Bračno pravo ćemo utvrditi kakva je to pravna priroda braka i kako se brak poimao kroz historiju. Međutim uvodni dio vježbi ćemo posvetiti odgovorima na pitanja postavljena na prethodnim vježbama.

1. *Analiza prethodnih vježbi*

Na prethodnim vježbama smo postavili nekoliko pitanja koja su od značaja za razumijevanje i shvatanje materije bračnog prava. Shodno tome, na ista ćemo i odgovoriti. Prvi zadatak je glasio:

Zadatak: na osnovu odslušanog predavanja navesti šta to normiraju odredbe bračnog prava?

Materijalne i formalne uslove za sklapanje braka	
Dejstva braka	
Načine prestanka braka	
Uzroke i postupak njegovog poništenja	
Uzrok, način pokretanja i postupak razvoda	
Dejstva prestanka braka	

Drugo pitanje je glasilo:

Za razmisliti: na osnovu znanja stečenog na I godini studiji razmisliti šta su formalni izvori prava?

Formalne izvore prava definišemo kao oblike u kojima su sadržane norme određenog prava odnosno pravne akte koji sadrže opšte pravne norme koji reguliraju materiju određene grane prava.

2. Pojam braka

U centru bračnog prava kao što mu i samo ime kaže nalazi se brak kao svojevrsni pravni odnos. Međutim postavlja se pitanje kakva je pravna priroda tog odnosa. U teoriji su ustanovljena dva mišljenja. Jedno mišljenje se zasniva na tome da je brak ništa drugo do ugovor između supružnika. Taj pristup možemo nazvati civilističkim. S druge strane, u francuskoj pravnoj teoriji je zastupljeno mišljenje o braku kao instituciji. Zagovornici ovog pristupa u prvi plan ističu da je brak uređen kao društvena ustanova, kao trajna životna zajednica koja nastaje na način predviđen zakonom. Svakako da i jedno i drugo mišljenje nisu bez svog utemeljenja. Shodno tome vidjet ćemo kako su pojedini teoretičari definisali brak.

Tako je Justinijan smatrao da je brak je veza između muškarca i žene koja predstavlja životnu zajednicu, dok je Modestin dao jednu definiciju klasičnog rimskog prava koja je prožeta kršćanskim uticajem. On kaže: "Brak je veza između muškarca i žene ujedinenih za cijeli život, ustanova božanskog i ljudskog prava". Kršćanski utjecaj proizilazi iz dijela definicije koji govori o braku kao ustanovi božanskog i ljudskog prava, te vezi za cijeli život.

BRAČNO PRAVO
ass. Nihad Čivić, BA

Dalje rema Planiolu, "brak je svečani ugovor na osnovu koga muškarac i žena osnivaju zajednicu, koju zakon sankcionira, ali koju oni ne mogu raskinuti po sopstvenoj volji". I u Planiolovoj definiciji vidimo jako prisustvo kršćanske doktrine o vječnosti braka i njegovoj neraskidivosti od strane supružnika.

Zanimljivo stanovište o braku je pristuno i u engleskoj pravnoj teoriji. Među najpoznatijim ističe se klasična definicija Lorda Penzansea koji smatra da se brak prema shvatanju u kršćanstvu može definirati kao doživotna, dobrovoljna životna zajednica jednog muškarca i jedne žene, uz isključenje svih ostalih. Ovdje već možemo da vidimo začetke načela monogamije i heteroseksualnosti u samom definisanju braka.

Zadatak: na osnovu odslušanog predavanja utvrditi kako je brak definisan u bh. predratnoj literaturi?

Što se tiče pozitivnogpravnog shvatanja braka ono je određeno Porodičnim zakonom koji kaže:

“ Brak je zakonom uređena zajednica života između muškarca i žene”.

Zadatak: pokušajte odrediti sve karakteristike i specifičnosti braka koje proizilaze iz zakonske definicije?

Za razmisliti: koje su posljednje tendencije u pogledu zakonodavnih rješenja iz oblasti bračnog prava?

Korištena literatura:

Traljić Nerimana, Bubić Suzana, Bračno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2007. godine.

Porodični zakon FBiH (Sl. novine FBiH broj 35/05 i 41/05, i 31/14)

HVALA NA PAŽNJI!